

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek

w sprawie z odwołania L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w J.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 września 2023 r.

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9 listopada 2022 r., sygn. VII AGa 364/22:

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego 360 (trzysta sześćdziesiąt 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 listopada 2022 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, po rozpoznaniu apelacji L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w J., oddalił apelację (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II).

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie skargę kasacyjną wywiodła powódka, zaskarżając go w całości.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., sformułowała następujące zagadnienia:

1. czy sąd rozpoznający sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nakładającej karę pieniężną za naruszenie stypizowane w art. 56 ust. 1 pkt 12b p.e., dokonując merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy i analizując możliwość zastosowania instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wskazanej w art. 56 ust. 6a p.e., powinien – podobnie jak organ administracji – stosować przesłanki uznania administracyjnego wskazane w art. 6 i art. 7 k.p.a. oraz zasadę proporcjonalności wynikającą z art. 8 § 1 k.p.a., skoro jego rolą jest ocena legalności wydanej decyzji i celowości nałożonej kary? oraz

2. czy sąd rozpoznający sprawę z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nakładającej karę pieniężną za naruszenie stypizowane w art. 56 ust. 1 pkt 12b p.e., dokonując merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, w przypadku oczywiście błędnego niezastosowania – lub zastosowania – przez organ administracji instytucji odstąpienia od wymierzenia kary wskazanej w art. 56 ust. 6a p.e., jest uprawniony do weryfikacji prawidłowości orzeczenia o karze wydanego w warunkach dozwolonego uznania administracyjnego i wydania w tym zakresie orzeczenia reformatoryjnego, czy też sąd nie jest w takim przypadku uprawniony do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie objętym dyspozycją art. 56 ust. 6a p.e.?

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca wskazała, że sądy powszechne w postępowaniach regulacyjnych kontrolują decyzje uznaniowe organu administracji nie tylko pod kątem legalności (prawidłowości przebiegu postępowania oraz szczegółowości i spójności uzasadnienia), ale również ich celowości (wyboru rozstrzygnięcia) i w takim zakresie weryfikują stosowanie uznania administracyjnego oraz przestrzeganie zasady proporcjonalności. Dalej skarżąca podała, że w przypadku deliktu, o którym mowa w art. 56 ust. 1 pkt 12b p.e., określona w art. 56 ust. 2h pkt 4 p.e. kara jest sztywna i wynosi 10 000 zł.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie w całości jako pozbawionej uzasadnionych podstaw oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji w sprawach cywilnych. Uzupełnia system środków zaskarżenia w modelu dwuinstancyjnego postępowania sądowego (art. 176 Konstytucji RP). Skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy nie może leżeć wyłącznie w interesie skarżącego, lecz musi być uzasadnione ważnymi kategoriami interesu publicznego, w tym potrzebą zapewnienia jednolitej wykładni i stosowania prawa (art. 183 ust. 1 Konstytucji RP). Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane we wniosku o jej przyjęcie przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, mające znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, a zarazem doniosłe dla systemu prawa i nowe – w znaczeniu nierozwiązane dotąd w orzecznictwie. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz szczegółowego uzasadnienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 stycznia 2019 r., I UK 503/17; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18; z 30 listopada 2020 r., IV CSK 363/20).

Sformułowane przez skarżącą zagadnienia nie są nowe, a skarżąca nie wykazała, że ich rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy miałoby znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sądy meriti prawidłowo ustaliły, że wymierzenie kary pieniężnej nastąpiło wyłącznie z winy skarżącej, ponieważ zaniechała złożenia w określonym przez przepisy prawa terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d p.e. Sąd Apelacyjny przyjął, że skarżącą z uwagi na zawodowy charakter prowadzonej przez nią działalności obowiązuje podwyższony standard staranności w zakresie znajomości obowiązujących przepisów prawa, w tym wynikających z nich

obowiązków i konsekwencji ich niewykonania. Skarżąca uniknęłaby wymierzenia kary pieniężnej, gdyby dopełniła w terminie ciążących na niej obowiązków.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił przy tym, że „o stopniu szkodliwości czynu nie świadczy ilość sprowadzanego produktu. Rozmiaru wyrządzonej szkody należy poszukiwać w chronionych wartościach (...); „(...) analiza naruszenia jakiego dopuściła się powódka nie pozwala na przyjęcie, że było ono znikome, czy nieznaczne”; „Stwierdzając zatem niewypełnienie przez powódkę obowiązku, Prezes URE był zobligowany do nałożenia kary pieniężnej w wysokości ustawowej za każde naruszenie”; „Brak realizacji obowiązku o którym mowa w art. 43d ust. 1 p.e. był wystarczającą przesłanką do nałożenia na powódkę przez Prezesa URE kary pieniężnej za każde naruszenie. Zastosowanie tego przepisu w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie może oznaczać, jak zarzuca powódka, że doszło do naruszenia zasady proporcjonalności”.

Ponadto, w dotychczasowym orzecnictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że sąd meriti nie powinien z zasady zastępować Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w ocenie, czy znikoma szkodliwość społeczna czynu wymaga nałożenia kary, czy raczej odstąpienia od jej nałożenia (zob. również wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III SK 47/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 września 2022 r., I NSK 76/22). W uzasadnieniu wyroku z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18 Sąd Najwyższy wywiódł, że nawet w przypadku wykazania znikomej szkodliwości społecznej czynu, przewidzianej w art. 56 ust. 6a p.e., na organie nie ciąży bezwzględny obowiązek odstąpienia od nałożenia kary, a wynika to z istoty uznania administracyjnego. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, mając na względzie cele prawa energetycznego, realia rynkowe i sytuację konsumentów, może podjąć decyzję o nieskorzystaniu z kompetencji przyznanej w art. 56 ust. 6a p.e., ponieważ stosowanie kryteriów słusznościowych jest wpisane w istotę instytucji uznania administracyjnego.

Co istotne, w ustalonym stanie faktycznym znajduje zastosowanie uregulowanie ustawowe w sposób jednoznaczny i bezwzględny określające karę administracyjną. Skarżąca nie wykazała, że takie uregulowanie jej sytuacji prawnej nie jest zgodne z Konstytucją RP lub że to uregulowanie jest niekompletne lub z innych przyczyn niedopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 265 ze zm.).

[kf]

[ał]